

KVALITATIVNÍ VÝZKUM - ÚVOD

- „Kvalitativní výzkumníci se soustřeďují spíše na subjektivní svět osob, na ten, který existuje v jejich mysli. Proto je nejlepším nástrojem zkoumání vlastní úsudek a zkušenosti výzkumníka“ (Gavora 2000 s. 148)
- hlavním výzkumným nástrojem je tedy sám výzkumník

podle Gavora 2000

- „Kvalitativní výzkum je nenumerické štření a interpretace sociální reality. Cílem je tu odkrýt význam podkládaný sdělovaným informacím
- čti Disman: str. 285 - 287

KVANT. A KVAL. ORIENTOVANÝ VÝZKUM

- Kvantitativní: „Deduktivní metoda vychází z teorie nebo z obecně formulovaného problému. Teoretický nebo praktický problém je přeložen do jazyka hypotéz. Hypotézy navrhují, jaké spojení mezi proměnnými bychom měli najít, je-li naše hypotéza pravdivá.“ (Disman 2002 s. 76)

teorie → hypotézy → pozorování → přijaté/zamítnuté hypotézy

- Kvalitativní: „Induktivní metoda je značně odlišná. Začíná pozorováním, ve kterém pátráme po pravidelnostech, vzorcích, které snad existují v objektivní realitě. Objevené pravidelnosti popíšeme ve formě předběžných závěrů. Ty pak ověřujeme dalším pozorováním. Konečným produktem je nová teorie.“ (Disman 2002 s. 76)

pozorování → nalezené pravidelnosti → předběžné závěry → teorie

KVAL. ORIENTOVANÝ VÝZKUM

- vytváření nových hypotéz, nové teorie
- nízká reliabilita, obvykle vysoká validita
- Kvantitativní výzkum hledá konkrétní předem nadefinovaný vztah a měří jeho intenzitu. Jiné vztahy i sebedůležitější jsou pro něj neviditelné. Naproti tomu induktivní přístup kvalitativního výzkumu má potenciál nalézt všechny podstatné vztahy (teoreticky by při kvalitativním výzkumu neměl výzkumník žádné vztahy předpokládat)
- “V kvalitativním výzkumu není výběr proměnných prováděn výzkumníkem... o redukci dat de facto rozhodují zkoumané osoby.” (Disman 2002 s. 290)

KVAL. ORIENTOVANÝ VÝZKUM

- „Kvalitativní a kvantitativní výzkum jsou vzájemně komplementární
- Dříve sloužil kvalitativní výzkum spíše účelům pilotní analýzy a předvýzkumu kvantitativního výzkumu
- V každém výzkumu jsme cizinci! Žádná společnost není homogenní! (stejně symboly se interpretují různě i v naší kultuře)
- Východiskem kvalitativního výzkumu je fenomenologie; „fenomenolog vidí svět - tedy to, co lidé říkají, jako funkci toho, jak lidé svůj svět interpretují.“ (Bogdan, Taylor 1975 in Disman 2002 s. 294)

KVAL. ORIENTO VANÝ VÝZKUM

- kvaliatativní metoda odhaluje, jaký smysl dávají lidé každodenním situacím ve svém životě, jak svět interpretují

KVAL. ORIENTOVANÝ VÝZKUM

- Nejběžnější techniky sběru dat v kvalitativním výzkumu:
 - zúčastněné pozorování
 - nestandardizovaný rozhovor
 - analýza osobních dokumentů
- zakotvená teorie (grounded theory) - dobře podložená teorie vzešlá pouze z existujících dat (bez použití předem připravených kritérií, která data mají být vybrána).
- Z. T. vzniká induktivním procesem
- Výše uvedené informace a myšlenky byly čerpány zejména z Dismana 2002

POUŽITÁ LITERATURA

- DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: KAROLINUM, 2002. 374 s. ISBN: 80-246-0139-7
- GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno : Paido, 2000. ISBN 80-85931-79-6.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Zdeněk Hromádka

13549@mail.muni.cz

Katedra pedagogiky, Pedagogická fakulta MU v Brně